

OETC HINDI, URDU EN SARNAMI VOOR SURINAMERS

Sarnami Hindustanion KE APAN BHASA*

I artikel men ek overzicht dewal ja hai Hindustanion ke apan bhasa ke bare men.

Nederland men i sait Sarnami log ke liye sarkar ke or se apan bhasa ke liye na ho hai jo dusar bhasa walon ke liye hota hai.

Sarnami log apne se apan bhasa ke cursus organiseer kare hai. I sab sursus me bahut verschil rahe hai.

Hindi Parishad Nederland ek stichting hai jo Nederland me sab Hindi cursus coördineer kare mannge hai.

Den Haag men dher Hindi, Urdu aur Sarnami cursus hai. - I sab cursus men kam aur berhin-yan se ho saki jab sab cursus ek leerplan se kam kari.

Stichting voor Surinamers gemeente Den Haag ke sahaita se ek leerplan banwawe hai Sarnami Hindustanion ke boli aur bhasa ke liye.

Stichting ke leerplancommissie pahle Den Haag ke bhasa cursus dene walon se bicar kar ke ek algemeen raamplan aur Hindi, Urdu aur Sarnami ke liye ek leerplan banaya hai.

Inleiding

De Surinaamse samenleving is multi-etnisch en mede daardoor multi-cultureel en multi-linguaal. Deze situatie is een erfenis van ruim drie eeuwen koloniaal beleid. Deze periode uit de Surinaamse geschiedenis wordt gekenmerkt door een verdeel-en-heers-politiek, die een gescheiden ontwikkeling der diverse etnisch-culturele groepen onvermijdelijk maakte.¹ Die etnische groepen zijn, met uitzondering van de autochtone Indianen, vanaf de zeventiende eeuw naar Suriname gebracht om daar te werken op de plantages die landbouwproducten, zoals suiker, koffie en tabak produceerden voor de Europese markten. De grote etnisch-culturele groepen zijn van Afrikaanse en Aziatische oorsprong. Van de zeventiende tot en met de negentiende eeuw werden Afrikaanse slaven naar Suriname gebracht. De immigratie van Aziatische contractarbeiders

begon in de laatste helft van de negentiende eeuw en heeft geduurd tot 1939. De verschillende groepen, die zowel etnisch als cultureel sterk van elkaar verschillen, zijn tot 1940 nauwelijks in de gelegenheid geweest om een geïntegreerde samenleving te vormen. Ze moesten min of meer geïsoleerd wonen en werken in de door de overheid aangewezen gebieden. De bestaande verschillen werden hierdoor sterk benadrukt. In bepaalde gevallen leidde het isolement zelfs tot een uit elkaar groeien van delen uit de Afrikaanse groep. De Tweede Wereldoorlog bracht een integratieproces op gang, dat zich zeer langzaam voltrekt. De fundamentele verschillen tussen de Surinaamse bevolkingsgroepen, de relatief langdurig gescheiden ontwikkeling en de politieke structuur van het land hebben een culturele integratie belemmerd. De bevolking van Suriname bestaat nog steeds uit een aantal etnische groepen, die een eigen culturele

ontwikkeling doormaken. De scheiding tussen deze culturen wordt hoofdzakelijk gevormd door verschil in etnische afkomst, godsdienst en taal.

Surinamers in Nederland

De Surinaamse migranten in Nederland vertegenwoordigen alle etnisch-culturele groepen die zich in Suriname bevinden. Numeriek is de verhouding tussen deze groepen in Nederland nagenoeg dezelfde als in Suriname. De Creolen en Hindoestanen zijn de grootste groepen, kleinere bevolkingsgroepen zijn onder andere de Javanen en Chinezen. Surinamers hebben een niet-Nederlandse culturele identiteit. Ze hebben bovendien een niet-Nederlandse moedertaal of cultuurtaal en stellen prijs op het behouden van hun cultureel erfgoed.

De Nederlandse overheid blijft ondertussen consequent onderscheid maken tussen Surinamers en bijvoorbeeld de Turken en Marokkanen, die in dezelfde situatie verkeren. Deze discriminerende opstelling wordt gerechtvaardigd met de stelling dat het Nederlands de officiële taal van Suriname is. Men weigert blijkbaar rekening te houden met de realiteit, waarin de culturele identiteit duidelijk wordt bepaald door een andere taal, en niet door het Nederlands. Voor de meeste Surinamers is het Nederlands een vreemde taal, een exponent van een vreemde cultuur. De officiële taal van het land van herkomst is niet langer relevant nu vast staat dat de meeste buitenlanders, ook Surinamers, die in Nederland wonen, zich blijvend zullen vestigen in dit land.

Behoud van eigen taal en cultuur

De wens tot behoud en bevordering van eigen taal en cultuur komt bij de ene etnisch-culturele groep in Suriname sterker tot uitdrukking dan bij de andere. In dit artikel wordt aandacht besteed aan het onderwijs in eigen taal en cultuur bij de Surinaamse Hindoestanen. Deze groep heeft zich steeds veel moeite en opofferingen getroost om de taal, godsdienst en tradities veilig te stellen voor het nageslacht. In Suriname hebben ze kort na hun aankomst activiteiten ontplooid voor het onderricht in de eigen religie, taal en cultuur. De maatregelen van de koloniale overheid in Suriname ten behoeve van Hindoestaanse leerlingen in de periode 1890-1929 betroffen wel-

iswaar ook de eigen taal van de Hindoestanen, maar dit onderwijs was op den duur bedoeld om de leerlingen rijp te maken voor het reguliere onderwijs. De zogenaamde *koelieschool*, opgericht in 1890, moest zorgen voor onderwijs aan Brits-Indische kinderen, die men niet wilde dwingen Nederlands te leren. Voertaal was het Sarnami; Hindi was een belangrijk schoolvak; het aantal lessen is onbekend. De koelieschool werd in 1907 opgeheven. De doelstelling — de aansluiting met het onderwijs in het thuisland Brits-Indië te behouden — bleek weldra zinloos, daar het grootste deel van de immigranten in Suriname bleef wonen.² In hetzelfde jaar zorgde een nieuwe maatregel ervoor dat Hindoestaanse onderwijzers zonder diploma werden aangesteld op plattelandscholen met veel Hindoestaanse leerlingen. De Hindoestaanse onderwijzers gebruikten het Sarnami als voertaal, 'als voorbereiding tot of naast het onderwijs in het Nederlands'. De onderwijzers misten echter de noodzakelijke vak-kennis en beschikten niet over didactisch verantwoord lesmateriaal.

Het effect van die overbruggingsmaatregel was dermate negatief dat in 1929 werd besloten de Hindoestaanse leerlingen, voor wie het Nederlands een vreemde taal was, zonder enige overgang toe te laten tot het reguliere onderwijs, dat vrijwel identiek was met het onderwijs op de toenmalige Nederlandse scholen. Dit Nederlandse onderwijs heeft voor de meeste Hindoestaanse leerlingen weinig of geen effect gehad. De schooltaal was een vreemde taal en bovendien waren ouders onvoldoende gemotiveerd; zij zagen het nut van het Nederlandse onderwijs niet in. Het was veel zinvoller als de kinderen thuis of op het land meehielpen. Dat bood betere perspectieven voor de toekomstige boer of huisvrouw. Het Nederlandse onderwijs werd bovendien niet zelden gezien als een factor die vervreemding van de eigen culturele traditie zou bevorderen.

De particuliere cursussen — gewoonlijk georganiseerd door religieuze verenigingen van hindoes en moslims — hebben ertoe bijgedragen dat de eeuwenoude tradities behouden bleven. Tot deze culturele tradities behoren de waardering van de eigen cultuurtalen, het Hindi en het Urdu, die nauw verbonden zijn met de religie.

Het leven van hindoes en moslims³ wordt gekenmerkt door talrijke momenten waarbij de

religie overheerst. Religie is een integrerend deel van het dagelijks leven. Voor allerlei dagelijkse handelingen zijn vaste gebedsformules voorgeschreven. Groot is het aantal religieuze plechtigheden in gezins- en familieverband, of in groter verband met talrijke genodigden. Religieuze plechtigheden zijn bijvoorbeeld gebruikelijk bij geboorte, sterfgeval, verjaardag, herdenking van de sterfdag, afscheid in verband met een belangrijke of lange reis, huwelijk, behalen van een belangrijk succes, starten met een belangrijke zaak, etc. Zo bleven taal, godsdienst en cultuur van de Hindoestanen behouden en maakten ze een bloeiende ontwikkeling door, niet alleen in Suriname maar ook in Nederland.

De Surinaams-Hindoestaanse taalgemeenschap

De moedertaal van de Surinaamse Hindoestanen in het *Sarnami* (= Surinaams). Aanvankelijk sprak men van *Sarnami-Hindustani*.⁴

De basis van het Sarnami wordt gevormd door het Bhojpuri en het Awadhi, twee Hindi-talen uit Noord-India, het gebied van waaruit de Hindoestanen naar Suriname emigreerden. In deze streken was Hindi de verzamelnaam van een aantal verwante talen. (NB: Tegenwoordig verstaat men onder Hindi één specifieke, gestandaardiseerde moderne taal, die gepropageerd wordt als de officiële taal van India.)

Veel Surinaamse Hindoestanen hebben slechts een beperkte waardering voor hun moedertaal, het Sarnami, in vergelijking met het Hindi en het Urdu, twee gestandaardiseerde moderne talen, die respectievelijk in India en Pakistan als officiële taal fungeren. Maar het belang dat men aan het Sarnami hecht neemt toe. Die toenemende waardering blijkt zeker uit het groeiende aantal publikaties.⁵ Dit staat ongetwijfeld in nauw verband met de emancipatie van de Surinaamse Hindoestanen, die tijdens de Tweede Wereldoorlog op gang is gekomen en in de jaren zestig is versneld door de toenemende deelname van de Hindoestanen aan alle sectoren van de Surinaamse samenleving. In Suriname heeft het Sarnami voor velen steeds meer de functie van gelijkwaardige moderne taal naast het Nederlands en het Sranan. Er wordt gediscussieerd over de mogelijkheid de officiële taal in Suriname, het Nederlands, te vervangen door het Sarnami en het Sranan. Voorwaarde is dat het Sarnami, evenals het Sranan, wordt gestandaardiseerd. Zo-

wel in Suriname als in Nederland worden daarvoor initiatieven ontplooid (Marhé 1985, Damsteegt 1983, Narain). In 1984 is er een spellingcommissie ingesteld onder voorzitterschap van J.H. Adhin.

Hindi en Urdu ontstonden in Delhi en omstreken uit de Hindi-talen van Noord-India. De verschillen tussen het Hindi en Urdu zijn minimaal. Toch zijn deze talen duidelijk van elkaar te onderscheiden, onder meer doordat:

- het Hindi gebruik maakt van het Devanagari-schrift, terwijl het Urdu de voorkeur geeft aan het Perzisch-Arabische schrift;
- in het Hindi, in tegenstelling tot het Urdu, veel woorden van Perzisch-Arabische oorsprong zijn vervangen door Hindi- of Sanskriet-woorden;
- het Hindi de functie heeft van formele taal bij religieuze en andere officiële gelegenheden van de hindoes (= aanhangers van het hindoeïsme) en het Urdu die functie vervult bij de moslims (= belijders van de islam).

Voor Suriname heeft Marhé (1978) een verdeling gegeven van functies van het Sarnami, het Hindi en Urdu. We zullen dit schema in vereenvoudigde vorm weergeven.⁶

Waardering Sarnami — Hindi/Urdu

	<i>Sarnami</i>	<i>Hindi/Urdu</i>
1 moedertaal	+	—
2 dagelijkse omgangstaal	+	—
3 onderwijstaal	—	+
4 religieuze taal	—	+
5 taal politieke/culturele podia	—	+
6 radio-, tv-taal	—	+
7 taal Indiase films	—	+
8 literaire taal	—	+
9 taal volkstoneel, -zang, -poëzie	±	+
10 taal in boeken en tijdschriften	—	+

Bij het schema moet — zeven jaar nadat het is opgesteld — het volgende worden opgemerkt. Het Sarnami wordt steeds meer als medium gebruikt door officiële sprekers (op allerlei podia), omroepers van radio en tv, literaire auteurs en auteurs van populair-wetenschappelijke artikelen in het tijdschrift *Sarnami*. Film- en grammofoonplatenindustrie bedienen zich niet uitsluitend van het Hindi. In India is het Hindustani, een lingua-franca die nauw verwant is met Hindi en Urdu, erg popu-

lair. Hindi is het medium bij uitstek in religieuze films die betrekking hebben op het hindoeïsme. Surinaamse moslims kijken ook graag naar Pakistaanse Urdu-films. Het Sarnami is bij de volksmuziek- en zangkunst van de Surinaamse Hindoestanen, baithak gana, naast het Hindi/Urdu erg belangrijk.

De positie van het Sarnami in Nederland is minder duidelijk. De moedertalen van de etnische groepen, dus ook het Sarnami, ontwikkelen zich in Nederland in een milieu en onder omstandigheden die niet gelijk zijn aan die van het land van herkomst. De Sarnami-sprekers in Nederland ondergaan niet alleen de invloed van de Nederlandse taal en cultuur, maar ook die van de videofilms, films, klassieke en religieuze liederen uit het land van herkomst der voorouders. De culturele identificatie met India en Pakistan is steeds groot geweest en neemt zo mogelijk nog toe. Het is evenmin duidelijk welke positie het Urdu en Hindi in Nederland zullen krijgen. Het is dus nog te vroeg om een uitspraak te doen over de functies van het Sarnami, het Hindi en het Urdu in Nederland in de toekomst.

Hindoestaanse cultuur

De cultuur van de Hindoestaanse Surinamers, zowel hindoes als moslims, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de religie, respectievelijk het hindoeïsme en de islam. Het religieuze onderscheid is belangrijk voor de eigen talen van deze groepen. Hindoes beschouwen het Hindi als de ideale taal. Hij wordt bij voorkeur gebruikt bij alle formele gelegenheden. Als religieuze taal heeft ook het Sanskriet een belangrijke functie. Sanskriet is de klassieke taal van de heilige geschriften der hindoes. Voor moslims is het Urdu de formele taal. Het klassieke Arabisch is eveneens onontbeerlijk. De Koran is geopenbaard in het Arabisch en iedere moslim dient de heilige teksten in de oorspronkelijke taal te lezen of te reciteren.

Curussen voor eigen taal

In Nederland wordt op school nog steeds geen onderwijs gegeven in de eigen taal van de etnisch-culturele groepen uit Suriname. De Surinaamse welzijnsorganisaties zijn daarom genoodzaakt taalcursussen te organiseren of initiatieven te ondersteunen van vrijwilligersorganisaties die dergelijke cursussen beginnen.

Vanaf de komst van de Hindoestanen uit Suriname bestaan in heel Nederland cursussen voor onderwijs in eigen taal en cultuur van de Hindoestanen. Zij zijn vooral geconcentreerd in de grote steden waar veel Hindoestaanse Surinamers wonen. De talen die op deze cursussen worden onderwezen zijn het Hindi, het Urdu en het Sarnami. Naast het Hindi en het Urdu wordt respectievelijk aandacht besteed aan het Sanskriet en het Arabisch. Behalve de Sarnami-cursussen hebben alle cursussen een binding met de religie. Sanskriet en Arabisch worden respectievelijk onderwezen door pandits (geleerde hindoes) en molvi's (geleerde moslims) 'Geleerd' heeft hier betrekking op de kennis van de betreffende religie en religieuze geschriften. Bij het echte godsdienstonderwijs worden gebeden en religieuze liederen uit het hoofd geleerd. De letterlijke betekenis is daarbij niet primair. Vaak is de vertaling van deze teksten beschikbaar in de bijbehorende cultuurtaal. Dit onderwijs is vergelijkbaar met het onderwijs op de Koranscholen van de Turken en Marokkanen.

Daarnaast bestaan er particuliere OETC-cursussen van de Surinaamse Hindoestanen die niet uitsluitend gericht zijn op de religie. De meeste eigen-taalcursussen van de Surinaamse Hindoestanen hebben als doel het leren van de moedertaal of de cultuurtaal: het moderne Urdu, Hindi of Sarnami.

In lees- en taalboeken is het aantal religieuze teksten beperkt. Naast het taalonderwijs in het Hindi en Urdu wordt meestal ook godsdienstonderwijs gegeven. Daarvoor komen uiteraard wel religieuze teksten in aanmerking. De lessen worden in de regel gegeven door vrijwilligers van culturele en/of religieuze organisaties. Deze leerkrachten zijn gewoonlijk autodidacten die het vertrouwen genieten van de besturen van de organisaties. Bij het taalonderwijs wordt meestal gebruik gemaakt van traditionele, en dus vaak ook sterk verouderde, methoden en lesmateriaal. De belangrijkste knelpunten bij dit taalonderwijs zijn:

- sterk verouderd en/of niet aan de Nederlandse situatie aangepast lesmateriaal;
- vrijwillige leerkrachten zonder een officieel erkende onderwijsbevoegdheid;
- gebrekkige financiering: De financiële ondersteuning door de overheid, subsidies via de welzijnsinstellingen, is gering en niet toereikend voor een adequate organisatie

van het taalonderwijs. De leden van de vrijwilligersorganisaties zijn evenmin in staat voldoende geld bijeen te brengen, omdat ze vaak slechts over een minimum-inkomen beschikken.

Ondanks de knelpunten gaat men door op de ingeslagen weg. Er komen steeds meer cursussen bij waar les wordt gegeven in de eigen taal van Surinaamse Hindoestanen. Tegelijkertijd wordt gezocht naar mogelijkheden en voorzieningen om het taalonderwijs beter tot zijn recht te laten komen. Een goed voorbeeld in dit verband is de Stichting Hindi Parishad Nederland (HPN), die in 1983 is opgericht ter bevordering van het Hindi-onderwijs en de Hindoestaanse cultuur.⁷ De keuze van het Hindi berust op het feit dat de HPN een organisatie van en voor Surinaamse *hindoes* is, die Hindi als eigen cultuurtaal beschouwen. Urdu komt als cultuurtaal van *moslims* niet in aanmerking. Sarnami wordt wel geaccepteerd als medium in de beginfase. Als *cultuurtaal* heeft het Sarnami voor HPN minder prestige dan het Hindi. De belangrijkste doelstelling van HPN is de verhoging van de uniformiteit en het niveau van het Hindi-onderwijs door verbetering van de structuur en coördinatie van de bestaande Hindi-cursussen die onderling tal van verschillen vertonen. HPN wil haar doel verder bereiken door:

- het coördineren en begeleiden van Hindi-cursussen en -scholen in Nederland;
- het oprichten van nieuwe Hindi-scholen;
- het opleiden en bevorderen van de deskundigheid van Hindi-leerkrachten;
- het opzetten en begeleiden van Hindi-bibliotheken;
- het samenstellen en uitgeven van Hindi-leer- en studieboeken;
- het coördineren en afnemen van officieel erkende Hindi-examens;
- het organiseren van symposia en andere culturele manifestaties;
- het verlenen van medewerking voor het verkrijgen van Hindi-studiebeurzen;
- het bevorderen van de invoering van het onderwijs in de eigen taal van de Hindoestanen bij het voortgezet onderwijs (Hindi bij het voortgezet onderwijs is nodig als basis van de opleiding voor Hindi-leraren; vo-leerlingen met belangstelling voor het Hindi hebben nauwelijks of helemaal geen tijd voor buitenschoolse cursussen);

- het bevorderen en verbeteren van de samenwerking tussen organisaties en personen die het Hindi propagieren en/of onderwijzen.

In Nederland worden onder auspiciën van HPN examens afgenomen die uitgaan van de Stichting Suriname Hindi Parishad te Paramaribo. In 1983 slaagden in totaal 210 kandidaten die op vier niveaus deelnamen aan Hindi-examens. HPN verwacht dat ze in 1985 voor ruim 500 kandidaten Hindi-examens zal coördineren. Hiervoor is een examenbureau opgericht, dat de beschikking heeft over contactpersonen die in 17 verschillende plaatsen met gecommitteerden en surveillanten zorg dragen voor een goed verloop van de examens.⁸ Verder stimuleert HPN nauwe contacten tussen Hindi-leerkrachten, opdat men regelmatig van gedachten kan wisselen over actuele ontwikkelingen inzake het Hindi-onderwijs.⁹

Onderwijs in eigen taal en cultuur in Den Haag

In Den Haag zijn een groot aantal cursussen voor Hindi en Urdu en enkele voor het Sarnami. Ruim 90% van de Surinamers in Den Haag zijn Hindoestanen. Hun aantal bedraagt volgens de beschikbare schattingen ruim 27.000. De meesten beheersen het Sarnami, maar bij het taalgebruik van de jongeren (zoals de leerlingen van basisschool en voortgezet onderwijs) is de Nederlandse invloed duidelijk merkbaar. Gewoonlijk beschikken ze over een redelijke passieve beheersing van het Sarnami. De meesten echter maken in plaats van van het Sarnami eerder gebruik van het Nederlands en soms ook van het Sranan Tongo (dit laatste geldt niet voor basisschoolleerlingen). Hindi/Urdu zijn gereserveerd voor formele gelegenheden. Het aantal Hindi/Urdu-sprekers uit Suriname is niet groot. (Hindi tussen 750 en 1.000; Urdu tussen 500 en 750). Deze aantallen worden aangevuld door sprekers van deze talen uit India en Pakistan.

De cursussen worden bezocht door leerlingen van de basisschool en het voortgezet onderwijs (6-18 jaar). Ze zijn ook toegankelijk voor volwassenen. Het aantal volwassenen is in de regel erg klein. De lessen worden gegeven in lokalen van verenigingen, hindoetempels, moslim-gebedsruimten en lokalen van basisscholen. Een les duurt gemiddeld 120 minuten. De duur van de cursussen in Den Haag is erg verschillend, gemiddeld is de duur zes jaar.

Tijdens de les wordt de individuele begeleiding afgewisseld met korte klassikale opdrachten en oefeningen. Het grootste deel van de tijd wordt besteed aan oefeningen, vaak onder leiding van gevorderde leerlingen. De leraren hebben geen vakopleiding gehad.

Doel van de taallessen is: lezen, begrijpen, spreken en schrijven. Het alfabet van het Hindi is het Devanagari-schrift, dat van het Urdu het Perzisch-Arabisch of Urdu-schrift.

दुनिया के मजदूरो, एक हो !

Devanagari

اَمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلَيْكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ

Arabisch-Perzisch

Taalmethoden uit India en Pakistan dienen zoveel mogelijk als basis. De meeste gebruikte methoden zijn, in vergelijking met Nederlandse taalmethoden, tamelijk verouderd. Iedere leerkracht ontwikkelt daarnaast zijn eigen didactische aanpak. De traditie van oudere, in de praktijk gevormde, collega's blijft evenwel haar stempel drukken op het taalonderwijs van de particuliere cursussen. Hindi-cursisten zijn jaarlijks tweemaal (april en september) in de gelegenheid om deel te nemen aan landelijke examens. Urdu en Sarnami kennen nog geen landelijke examens. De cursisten worden individueel beoordeeld door hun leraren. Sommige Hindi-cursussen in Den Haag werken reeds samen met HPN bij het afnemen van Hindi-examens. Andere betrekken deze examens rechtstreeks van Rashtra Bhasa Prachar Samiti.¹⁰

De overheid stelt zich formeel op het stand-

punt dat eigen taalonderwijs voor Surinamers niet mogelijk is, omdat het Nederlands in Suriname de officiële landstaal is.¹¹ Deze uitspraak is bepalend voor het onderwijsbeleid in de gemeente 's-Gravenhage. Op de basisschool komt de eigen taal van de Surinaamse leerling nog steeds niet voor. De Stichting voor Surinamers heeft herhaaldelijk gepleit voor de nodige aandacht voor de eigen taal van Surinaamse leerlingen. Wanneer het nog niet mogelijk blijkt dit vak op te nemen in het pakket van de basisschool dan moet, in afwachting daarvan, het taalonderwijs op de particuliere cursussen in de dringende behoefte blijven voorzien. Het effect van deze cursussen is niet optimaal vanwege het ontbreken van een leerplan, verantwoorde methoden, gekwalificeerde leerkrachten en geschikt lesmateriaal. In 1984 bleek de gemeente 's-Gravenhage bereid de Stichting voor Surinamers te ondersteunen bij de aanschaf van materiaal voor de bibliotheek ten behoeve van leerkrachten. Deze bibliotheek is vooral bedoeld om hen in staat te stellen zich te oriënteren inzake het beschikbare materiaal. Bovendien heeft de gemeente de stichting in staat gesteld een raamplan voor het eigen taalonderwijs ten behoeve van de particuliere cursussen op te zetten. In overleg met leerkrachten van 16 cursussen is besloten, naast het raamplan, ook leerplannen voor de verschillende eigen-taalcursussen te ontwerpen die nog in 1985 beschikbaar zullen zijn.¹² Raamplan en leerplannen moeten de cursussen ondersteunen bij het opstellen van een gedetailleerd werkplan voor iedere cursus afzonderlijk, waarbij uitgegaan moet worden van de bijzondere omstandigheden waaronder iedere cursus opereert.

Noten

- * Sarnami-tekst volgens het aangepaste spelling-voorstel van de Spellingcommissie Sarnami (SCS). Zie Marhé, R.M. *Sarnami byakaran. Een elementaire grammatica van het Sarnami* 's-Gravenhage 1985, p. 148 e.v.
- 1 Zie: Helman, A. *Avonturen aan de wilde kust* Alphen aan de Rijn 1983.
- 2 Bruijning, C. & J. Voorhoeve (red.) *Encyclopedie van Suriname* Amsterdam/Brussel, Elsevier, 1977, p. 349.
- 3 Viervijfde deel van de Hindoestanen in Suriname is aanhanger van het hindoeïsme; een vijfde deel belijdt de islam.
- 4 Sarnami Hindustani = Surinaams Hindoeistaans. 'De naam *Hindustani* duidt aan een taal die de eigenlijke lingua-franca van Noord-India is. We moeten deze naam niet verwarren met dezelfde naam die vroeger vaak werd gebruikt als synoniem van het Urdu. Het Hindustani kunnen we beschouwen als een tussenvorm van het Hindi en Urdu: het is noch sterk gesanskritiseerd, noch sterk verperzisch' (Sita Kishna 'Het ontstaan van het Sarnami' in: Charry, E., G. Koefoed & P. Muysken (red.) *De talen van Suriname* Muiderberg, Coutinho, 1983, p. 76).
- 5 Adhin, J.H. 'Nasalen in het Sarnami' in: *Oso* jrg. 4 (1985), nr 1; Baboeram, D. 'Het jonge Hindoeistaanse bewustzijn' in: *Span'noe* jrg. 4 (1977), nr 6/7; Baboeram, D. 'Sarnami en het socialisme' in: *Oso* jrg. 3 (1984), nr 1; Damsteegt, Th. 'De basis van het Sarnami' in: *Aisa Samachar* jrg. 9 (1983), nr 7/8 + 9/10; Damsteegt, Th. 'De spelling van het Sarnami' in: *Lalla Rookh* jrg. 9 (1984), nr 4 (juni), p. 22-25; Kollektief Jumba Rajguru 'Themanummer Sarnami' in: *Kollektief* jrg. 1 (1984), nr 3; Mahabier, B. 'Sarnami, een miskende taal' in: *Aisa Samachar* jrg. 10 (1984), nr 9; Marhé, R.M. 'Waarom toch die emancipatie van het Sarnami' in: Supplement *Aisa Samachar* jrg. 4 (1978), nr 9/10; Marhé, R.M. *Sarnami byakaran. Een elementaire grammatica van het Sarnami* 's-Gravenhage 1985; Stichting Sarnami Nederland *Sarnami*, het stichtingsorgaan dat vanaf 1982 wordt uitgegeven onder redactie van Jit Narain.
- 6 Marhé, R.M. 'Waarom toch die emancipatie van het Sarnami' in: Supplement *Aisa Samachar* jrg. 4 (1978), nr 9/10. Ook in: Charry e.a. (red.) *De talen van Suriname* Muiderberg, Coutinho, 1983.
- 7 B.L. Birjmohan, voorzitter van de Stichting Hindi Parishad Nederland. Adres: Graaf Adolflaan 3, Leidschendam.
- 8 Het gaat om: Alphen aan de Rijn, Amsterdam, Den Bosch, Dordrecht, Emmeloord, Groningen, Den Haag, Den Helder, Hoogezaand, Leiderdorp, Lelystad, Opheusden, Rotterdam, Tilburg, Uden, Winschoten, Zoetermeer.
- 9 De volgende stichtingen/Hindi-scholen zijn aangesloten bij HPN:

1 Hindi-school Alphen a/d Rijn	Alphen a/d Rijn
2 Stichting Rabindranath Tagore	Amsterdam
3 Anand Djotie	Amsterdam
4 Shri Krishna	Delfzijl
5 Sanskritie Pracharak Mandal	Emmeloord
6 Jai Shri Ram	Groningen
7 Hindi Prachar Nederland	Groningen
8 Hindi-school Shiromanie	Den Haag
9 Regionale stichting welzijn Surinamers & Antillianen	Den Helder
10 Ja Bajrangbali	Hoogezaand
11 Stichting voor Surinamers	Leiden
12 Hindi-school Venraij	Venraij (limburg)
13 Insaniyat Stichting voor Surinamers	Zoetermeer
- 10 Rashtra Bhasa Prachar Samiti werd door Mahatma Gandhi gestimuleerd bij het propageren van het standaard-Hindi als nationale taal in India. Het hoofdkantoor is gevestigd te Warda in de Indiase deelstaat Maharashtra, met afdelingen in alle deelstaten. Rashtra Bhasa Prachar Samiti onderhoudt internationale contacten met onder meer Burma, Sri Lanka, Java, Sumatra, Fiji-eilanden, Zuid-Afrika, Soedan, Engeland, Tsjechoslowakije, Nederland, Suriname, de VS, Guyana en Trinidad.
- 11 Ministerie van Binnenlandse Zaken *Minderheden-nota* zitting 1982-1983.
- 12 Er komt dus een algemeen raamplan en er komen drie specifieke leerplannen voor het Hindi, Urdu en Sarnami.